Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

Plastiko sektoriui aktualūs Europos ir nacionaliniai reikalavimai: kaip pasirengti įmonėms

Vyriausioji patarėja
Greta Česnaitytė

2026 m. lapkričio 18 d.

Pagrindiniai reikalavimai reglamente

2030 m.

5 proc. sumažinti pakuočių atliekų kiekį (2035 – 10 proc.).

Visos rinkai pateiktos pakuotės turės būti tinkamos perdirbti.

Perdirbamumas pagal klases (iki **2028 m. sausio 1 d.** EK priims deleguotuosius aktus dėl perdirbimo klasių PPWR II priedo 1 lentelėje numatytoms pakuočių kategorijoms):
A – 95 % arba daugiau;
B – 80% arba daugiau;
C – 70% arba daugiau.



Minimalus perdirbto plastiko kiekis pakuotėse nuo 2030 m. plečiamas į kitas pakuočių rūšis.

Tam tikrų pakuočių uždraudimas pateikti naudoti į rinką tam tikrais tikslais, pvz.,
vienkartinių plastikinių pakuočių neapdorotiems vaisiams ir daržovėms,
vienkartinių plastikinių pakuočių HORECA sektoriuje.

2030 m.

Pakartotinio naudojimo tikslai – ūkio subjektai turės pasiūlyti tam tikrą savo produktų procentinę dalį daugkartinėse pakuotėse.

Pakuočių kiekio mažinimo reikalavimai, kad pakuočių svoris ir tūris būtų sumažinti iki minimumo būtino jų funkcionalumui užtikrinti (EK veiksmai **iki 2027 m. vasario 12 d.**).

Reikalavimai dėl tuščios ertmės santykinės dalies mažinimo (**iki 2028 m. vasario 12 d.** EK parengia tuščios ertmės apskaičiavimo metodiką).

2040 m.

15 proc. sumažinti pakuočių atliekų kiekį tenkantį vienam gyventojui.

Didėja pakartotinio naudojimo tikslai, minimalaus perdirbto plastiko kiekis pakuotėse.

PPWR ĮGYVENDINIMAS: ES lygmens detalizavimas

Tiesiogiai taikomas ES teisės aktas, bet:

- 11 įgyvendinimo aktų;
- 3 deleguotieji aktai;
- 13 konkrečių ataskaitų ir (arba) vertinimų, kurių turi būti laikomasi, rengiant teisėkūros pasiūlymus;
- 3 standartizacijos prašymai;
- 3 privalomos gairės;
- Pakartotinio naudojimo stebėsenos centras – įsteigimas.
- PPWR aiškinimas: 2026-06-05 EK rekomendacinis dokumentas ir DUK



Gamintojų registravimo ir ataskaitų teikimo formato nustatymas

Reglamento 44 straipsnio 14 dalis – Europos Komisijos turi priimti įgyvendinamąjį aktą iki 2026 m. vasario 12 d. ir:

- nustatyti informaciją, kurią gamintojai arba jų įgaliotieji atstovai turės pateikti registruodamiesi nacionaliniuose gamintojų registruose;
- Suvienodinti duomenų, teikiamų apie pakuotes ir pakuočių atliekas, apimtį ir detalumą;

Valstybės narės turi pritaikyti nacionalinius registrus per 18 mėn.

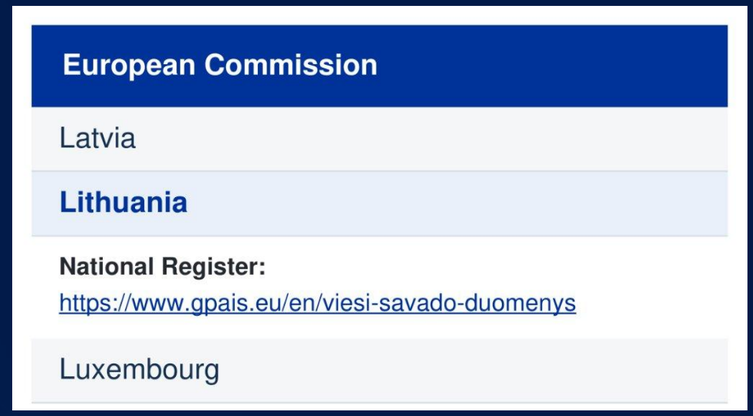

Praktinė informacija įmonėms:

Europos Komisija skelbia informaciją apie valstybių narių pakuočių gamintojų registrus, išplėstinės gamintojo atsakomybės (EPR) pareigas ir nacionalinius reikalavimus.

Valstybių narių informacija – Europos Komisijos svetainėje ↗

PPWR galimi pokyčiai: įgaliotasis atstovas

Priimtas PPWR
(2024 m. gruodis)

→

EK Omnibus pasiūlymas
(2025 m. gruodis)

→

Diskusija Taryboje
(2026 m. I pusmetis)

↓

Nutrauktos derybos
(2026 m. birželis)

←

Pradėtas taikyti PPWR
(2026 m. rugpjūtis)

←

Klausimas toliau svarstomas
(nuo 2026 m. rugsėjo)

PPWR galimi pokyčiai: EPR SISTEMŲ PERŽIŪRA

EK atliekama EPR sistemų peržiūra (2026 m.)

→

EK pasiūlymas dėl Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimo ("Žiedinės ekonomikos akto" apimtyje)

→

Galima EK peržiūra dėl:
EPR sistemų veikimo VN;
EPR sistemų suderinamumo ES lygmeniu;

Pakeitimai priklausys nuo EK pateikto pasiūlymo apimties ir būsimų diskusijų ES lygmeniu

Priimtas sprendimas dėl apvyniojimo plėvelės ir pakavimo juostų

2026 m. vasario 25 d. Komisijos deleguotasis sprendimas (ES) 2026/429, kuriuo papildomas Reglamentas (ES) 2025/40, nustatant išimtį ekonominės veiklos vykdytojams, naudojantiems padėklų apvyniojimo plėveles ir juostas, dėl reikalavimo 100 proc. naudoti daugkartines šių formatų pakuotes.

- Šiems pakuočių formatams netaikomi PPWR 29 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti 100 proc. pakartotinio naudojimo reikalavimai.
- Išimtis pagrįsta neproporcingomis investicijomis, kurių reikėtų pakavimo linijoms pertvarkyti ir daugkartinių sprendimų naudojimui užtikrinti.

Svarbu: išimtis nepanaikina bendrojo 40 proc. transportavimo ir pardavimo pakuočių pakartotinio naudojimo tikslo pagal 29 straipsnio 1 dalį.

Plastiko kiekio apskaičiavimo metodika (Reglamento 7 straipsnis)

- **Reglamento 7 straipsnio 8 dalis – Europos Komisijos turi priimti įgyvendinamąjį aktą iki 2026 m. gruodžio 31 d.**
- Tačiau Komisija nurodė, kad siekia pirmąjį įgyvendinamojo akto projekto variantą parengti iki **2026 m. pabaigos**.
- Europos Komisija atlieka duomenų apie plastiko atliekų srautus, esamus ir planuojamus perdirbimo pajėgumus bei perdirbto plastiko pasiūlą ir paklausą vertinimą.
- Priėmus įgyvendinamąjį aktą, pramonei numatomas **3 metų pasirengimo laikotarpis**.
- Su Reglamento 7 straipsniu susiję teisės aktai rengiami kaip bendras paketas: **du deleguotieji aktai ir vienas įgyvendinamasis aktas**. Dėl skirtingų priėmimo procedūrų jų paskelbimo laikas gali skirtis.

Ženklinimas – rengiamas įgyvendinamasis aktas

- Reglamente numatytas įgyvendinamojo akto priėmimo terminas – 2026 m. rugpjūčio 12 d.
- Europos Komisija rengia suderinto pakuočių ženklinimo įgyvendinamąjį aktą, kuriuo bus nustatytos ženklinimo specifikacijos, piktogramos ir formatai.
- Bus detalizuojamas pakuočių medžiagų sudėties, daugkartinių pakuočių, užstato sistemos, perdirbto ir biologinės kilmės plastiko ženklinimas.
- Taip pat numatytas atskiras sprendimas dėl pakuočių medžiagų sudėties nurodymo skaitmeninėmis priemonėmis (12 str. 7 d.).
- Šiuo metu konkrečių teisės aktų projektai dar nepaskelbti, jų turinys ir techniniai sprendimai nėra aiškūs.
- Taikoma nuo 2028 m. rugpjūčio 12 d. arba praėjus 24 mėnesiams nuo įgyvendinamojo akto priėmimo



Nacionalinės teisės pritaikymas prie PPWR

Įstatymų paketą sudaro:



Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (NAUJA REDAKCIJA)



Atliekų tvarkymo įstatymas



Aplinkos apsaugos įstatymas



Administracinių nusižengimų kodeksas

Įstatymų projektų pakeitimo paketo tikslai

Reglamento (ES) 2025/40 įgyvendinimas

- Nacionalinės teisės suderinimas su Reglamento (ES) 2025/40 nuostatomis;
- Sąlygų sudarymas nuosekliam Reglamento (ES) 2025/40 reikalavimų taikymui.

Nacionalinio teisinio reguliavimo tobulinimas

- Praktikoje išryškėjusių teisinio reguliavimo problemų sprendimas;
- Teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo didinimas;
- Efektyvesnis gamintojų atsakomybės sistemos veikimas.

PPATĮ projektu siūlomi pakeitimai (1)

Įgyvendinami Reglamento (ES) 2025/40 reikalavimai:

1. Kompetentingų institucijų paskyrimas
2. Nuorodų į Reglamento (ES) 2025/40 reikalavimus įtvirtinimas:

- Pakuočių atitikties ir ekonominės veiklos vykdytojų pareigas
- Pakartotinio naudojimo ir pakartotinio užpildymo sistemų reikalavimus
- Išsineštinio maisto ir gėrimų pakuotėms reikalavimus
- Daugkartinių pakuočių naudojimo ir pakartotinio naudojimo sistemų plėtros reikalavimus
- Į perdirbimą orientuoto projektavimo kriterijų taikymo pakuotėms reikalavimus
- Kompostuojamųjų pakuočių, ženklinimo ir tinkamumo perdirbti reikalavimus
- Minimalaus perdirbtų medžiagų kiekio plastikinėse pakuotėse reikalavimus
- Perteklinių pakuočių mažinimo priemones
- Pakartotinio užpildymo punktų ir tam tikrų pakuočių tiekimo rinkai ribojimus

PPATĮ projektu siūlomi pakeitimai (2)

Sprendžiamos nacionalinio reguliavimo problemos:

- Dėl pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo;
- Gamintojų pareigų vykdymo (sudaroma galimybė gamintojams pavesti pareigų vykdymą organizacijai ir po gruodžio 1 d., kai paaiškėja, kad nebegalima taikyti gamintojams, per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos Respublikos vidaus rinkai tiekiantiems ne daugiau kaip 0,5 tonos pakuočių, PPATĮ įtvirtintos išimties dėl atitinkamų pareigų vykdymo);
- Augalų apsaugos produktų pakuočių atliekų tvarkymo (atsižvelgiant į praktikoje kylančius klausimus, tikslinamas profesionaliam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo modelis – suteikiama galimybė gamintojams kolektyviai vykdyti pareigas ne tik per naujai įsteigtą tokių pakuočių organizaciją, bet ir per egzistuojančią, jeigu ji užtikrinta atskirą tokių pakuočių atliekų surinkimą);
- Kontrolės tarybos sudėties ir pakuotes savo reikmėms naudojančių subjektų (nustatoma aiški procedūra, kaip tikrinama, ar pakuočių atliekų tvarkytojų asociacija (kaip vieno iš kontrolės tarybos nario) atitinka 25 proc. rinkos dalies kriterijų).

Aplinkos apsaugos įstatymo projektu siūlomi pakeitimai

- Nustatoma juridinių asmenų atsakomybė už Reglamento (ES) 2025/40 reikalavimų pažeidimus susijusius su pakartotinio naudojimo sistemomis;
- Nustatoma juridinių asmenų atsakomybė už Reglamento (ES) 2025/40 reikalavimų pažeidimus susijusius su pakartotinio naudojimo tikslų pasiekimu;
- Nustatoma juridinių asmenų atsakomybė už Reglamento (ES) 2025/40 reikalavimų pažeidimus susijusius su pakartotiniu užpildymu;
- Nustatoma atsakomybė už pareigų, susijusių su išsineštiniu maistu ir gėrimais, nevykdymą;
- Nustatoma atsakomybė už pakuočių tinkamumo perdirbti, minimalaus perdirbtų medžiagų kiekio, perteklinių pakuočių mažinimo ir draudžiamų pakuočių pateikimo rinkai reikalavimų nesilaikymą;
- Atliekami techninio pobūdžio pakeitimai, susiję su nauja terminologija ir nuorodomis į Reglamento (ES) 2025/40 bei PPATĮ nuostatas.

Administracinių nusižengimų kodekso projektu siūlomi pakeitimai

- Nustatoma atsakomybė už pakartotinio naudojimo sistemų reikalavimų nevykdymą;
- Nustatoma atsakomybė už pakartotinio naudojimo tikslų reikalavimų nevykdymą;
- Pakartotinio užpildymo reikalavimų nevykdymas (pareigos informuoti galutinius naudotojus apie pakartotinio užpildymo taisykles nevykdymas, pareigos užtikrinti, kad pakartotinio užpildymo punktai atitiktų nustatytus reikalavimus nevykdymas, pareigos užtikrinti, kad pakartotinio užpildymo punktuose galutiniams naudotojams siūlomos pakuotės ar tara būtų suteikiamos tik laikantis nustatytų reikalavimų nevykdymas
- Nustatoma atsakomybė už pareigų, susijusių su išsineštiniu maistu ir gėrimais, nevykdymą;
- Nustatoma atsakomybė už rinkai tiekiamas pakuotes, neatitinkančias tinkamumo perdirbti, perdirbtų medžiagų kiekio ar perteklinių pakuočių mažinimo reikalavimų
- Nustatoma atsakomybė už draudžiamų pakuočių pateikimą rinkai;
- Atliekami techniniai pakeitimai, susiję su nauja terminologija ir atnaujintomis nuorodomis į PPATĮ

Atliekų tvarkymo įstatymo projektu siūlomi pakeitimai

- Patikslinamos gamintojo ir importuotojo sąvokos, suderinant jas su Reglamento (ES) 2025/40 nuostatomis;
- Patikslinamos gaminių ir pakuočių atliekų sutvarkymo bei gaminių ir pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų sąvokos;
- Tikslinamas gamintojų ir importuotojų organizacijų veiklos patikrinimo techninės užduoties rengimo, derinimo ir tvirtinimo procesas;
- Atnaujinamos nuorodos į Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas, atsižvelgiant į naują įstatymo struktūrą ir numeraciją.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

Plastiko sektoriui aktualūs Europos ir nacionaliniai reikalavimai: kaip pasirengti įmonėms

Vyriausioji patarėja
Greta Česnaitytė

2026 m. lapkričio 18 d.